

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Betænkning fra Det Radikale Venstres Grundskyldsudvalg

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1928

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

rad1928

Betænkning

fra

Det radikale Venstres Grundskyldsudvalg.

Paa Landsmødet i Maj 1927 vedtoges det, for at fremme Grundskyldslovgivningen og videreføre den i Overensstemmelse med det Radikale Venstres Program og virke til Afløsning af Skatter og Afgifter, som tynger Arbejde og Forbrug, at nedsætte et Udvalg med den Opgave at fremsætte dertil egnede Forslag, derunder Forslag til Forholdsregler, som kan sikre en paalidelig Grundvurdering. — Udvalget kom til at bestaa af følgende Medlemmer: N. P. Andresen, Forsinge, N. C. Andersen, Otterup, S. Berthelsen, København, B. Dahlgaard, København, F. Folke, København, Frands Frandsen, Hillerslev, H. C. Henningsen, København, P. A. Kruse, Odense, K. J. Kristensen, København, J. E. Lange, Odense, N. P. Nielsen, Vordingborg, Oluf Pedersen, Roskilde, Martin Sørensen, Peterslund. Udvalget valgte Henningsen til Formand, N. P. Andreasen til Næstformand, K. J. Kristensen og Oluf Pedersen til Sekretærer.

Der nedsattes to Underudvalg. I) Til Forberedelse af saadanne Forslag til Videreførelse af den bestaaende Grundskyldslovgivning, der egner sig til umiddelbart at overgives til Rigsdagsgruppen. II) Til Overvejelse og Forberedelse af Forslag af videregaaende Karakter til Fremlæggelse for næste Landsmøde. Til Formand for Udvalg I valgtes Henningsen, for Udvalg II Andreasen.

Paa Grundlag af Udkast fra Udvalg I blev der af Rigsdagsgruppen udarbejdet Lovforslag, der dog beklageligvis ikke naaede til Fremsættelse i Samlingen 1927—28. Vi skal derfor her redegøre for Hovedlinjerne i Udvalgets Udkast, saavel som for den ved Udvalg II udformede Udredning af de Veje, der bør følges ved Gennemførelsen af videregaaende Reformen.

Grundskyldsudvalget er af den Overbevisning, at Tidspunktet nu er kommet til at virkeliggøre Sønderborg-Programmets Krav om Inddragning af de samfundsskabte Værdier til Samfundets Eje for derved at muliggøre en virkelig Frihandelspolitik og give alle arbejds-skabte Indkomster en betydelig Skattelettelse.

Grundlaget for en saadan Reform: den rationelle Grundvurde-

ring, er nu saa vidt tilvejebragt, at endnu paaviselige Mangler hurtig vil kunne skaffes ud af Verden, naar Vurderingerne gives størst mulig Offentlighed gennem Vurderingskort m. m., og naar Grundskylden faar en betydende Højde og Almenheden derfor vil og kan overvaage hele Vurderingsarbejdet.

Tillige er Grundskyldsprincipets Retfærdighed nu anerkendt fra saa godt som alle Sider i Befolkningen.

Ikke desto mindre er Forholdet det, at den Udvikling, som de sidste halvhundrede Aars Skattepolitik har vist — og hvis Hovedtendens har været at forskyde Byrderne fra Grundværdierne over paa Forbrug og Indkomst — ikke er bleven standset. Tværtimod er navnlig for Byernes og Statens Vedkommende, Grundværdiernes Bidrag til det offentlige nu gjort næsten betydningsløse, udgør kun nogle faa Procent af den samlede Indtægt. (Alene i Chokoladeskat svares der nu mere end hvad samtlige Landets Grundejere yder i Statsgrundskyld!).

Og den Frihandels- og Toldfriheds-Reform, som saa længe har været et af vore vigtigste Maal, er vi saa langt fra som nogensinde.

Det maa derfor anses for højlig fornødent at sætte ind med fuld Kraft for at vende denne farlige Strømning i vor Skattepolitik. Ogsaa den økonomiske Krise opfordrer stærkt til saadanne virkelig betydningsfulde Skridt. Det gælder baade naar Sagen ses fra det offentliges Synspunkt, idet kun et Finansvæsen hvis Grundpille er de samfundsskabte Værdier kan kaldes virkelig solidt, og naar den betragtes fra de enkelte Borgeres Synspunkt, idet Fritagelse for uretmæssige Byrder paa Arbejde og Forbrug og Lettelse af Adgang til Jorden er de væsentlige Midler, der staar til det offentliges Raadighed til at forbedre Vilkaarene for det arbejdende Folk.

Men Reformarbejdet deler sig dog naturlig i to: 1) En Videreførelse af den bestaaende Grundskyldslovgivning af en saadan Art og Begrænsning, at det ikke falder udenfor Mulighedens Grænser, at den, selv i den nuværende Rigsdag, kan føre til positive Resultater. 2) Lovforslag, der kun vil kunne gennemføres, naar de, baaret frem af en stærk Folkevilje, modtages af en Rigsdag, hvor Modstanden mod virkelig folkelige Retskrav er brudt.

1) Videreføring af den bestaaende Grundskyldslovgivning.

Til Fremme af en paalidelig Grundvurdering henstillede Udvalget til Rigsdagsgruppen at fremdrage Spørgsmaalet om Udarbejdelse af Grundværdikort til Udgivelse eller Fremlæggelse sammen

med Vurderingsfortegnelserne. Rigsdagsgruppen efterkom denne Henstilling med det Resultat, at der kan næres grundet Haab om, at Vurderingsmyndighederne ved kommende Vurderinger bliver forsynet med Matrikelskort, hvorpaa Ansættelserne indføres til Fremlæggelse.

Til Videreførelse af den Kommunale Grundskyldslovgivning udarbejdede Udvalget et Forslag, der, som ovenfor nævnt, blev oversendt til Rigsdagsgruppen. Det gaar i Hovedtrækkene ud paa følgende Omdannelse af den nuværende Skattelovgivning:

Den kommunale Ejendomsskyld maa fremtidig ikke forhøjes (hverken dens Promille eller dens Beløb for den enkelte Ejendom). Men Kommunerne faar Ret til at omlægge bestaaende Ejendomsskyld til Grundskyld.

Byerne faar samme Ret som Landkommunerne til at gaa over fra Personbeskatning til Grundskyld, og til straks at ændre det bestaaende Forhold mellem Personskatten og Grundskylden for at undgaa Stigning i Skatteprocenten.

Hverken i By eller paa Land skal der kræves højere Myndigheders Samtykke til Forhøjelse af Grundskylden.

Det fastsættes, at Skatteprocenten ikke kan forhøjes ud over Gennemsnittet af de sidste 5 Aar.

Omvendt fastsættes det, at Grundskylden ikke kan nedsættes saalænge, der i Kommunen opkræves Ejendomsskyld eller personlig Skat.

Dernæst foreslaar Udvalget, at Grundværdistigningsskylden ændres og udvides. Den bør for det første gøres almenlydig. Thi selv om den i visse Kommuner i Øjeblikket vil være uden praktisk Betydning, bør Borgerne dog overalt være lige stillet, saa at vi ikke faar det Misforhold, at Værdistigningen i nogle Kommuner tilfalder Samfundet, i andre Privatmand. Endvidere bør Værdistigningen være skyldpligtig, hvad enten den er af lokal Art eller skyldes almene Konjunkturer. Og endelig bør den forhøjes stærkt.

Det foreslaas, at der af Værdistigningen fremtidig skal svares samme Rente (nu $4\frac{1}{2}$ pCt.) som af Jord i offentlig Eje. Værdistigningsskylden bør hovedsagelig tilfalde Kommunerne; men Staten kan betinge sig Part i den, hvor den foraarsages af særlige Statsforetagender (Havneanlæg o. desl.), eller af almen Konjunkturstigning.

Udvalget tillægger Gennemførelsen af disse Forslag stor Betydning, ikke blot direkte ved Reformeringen af den kommunale Økonomi, men ogsaa ved den Indarbejdelse af Grundskyldstanken, som de aabner Vejen for, og ved den Godkendelse af den, som Inddragningen af Grundværdistigningen vil betyde.

II) Reformen af videregaaende Art.

Medens Kommuneskatterne, hvis de ovenfor fremsatte Forslag fremmes, forholdsvis hurtig kan bringe de enkelte Kommuners Beskatningsforhold ind i et sundt Leje, vil Statsskatternes Omdannelse kræve dybere og mere vidtgaaende Indgreb i det bestaaende, fordi Grundskylden paa dette Omraade nu er næsten betydningsløs, medens Toldskatter o. s. v. spiller en overvættets Rolle.

Det er derfor paa Statsskatternes Omraade de videregaaende Reformen naturlig maa sætte ind. En betydelig Del af Udvalgets Medlemmer er overbevist om, at Tidspunktet nu er inde for en saadan Skatteomlægning. Og vi mener, den i Hovedtrækkene maa forme sig saaledes:

Ud over den nuværende Beskatning af fast Ejendom til Staten (som vi haaber snaarest muligt vil blive omdannet til en ren Grundskyld, men som ialt ikke udgør mere end godt $\frac{1}{4}$ pCt. af Grundværdien), mener vi det hensigtsmæssigt at foreslaa paalignet en Statsgrundskyld af 2 pCt. ($\frac{2}{6}$ af den aarlige Grundrente).

Skatten bør beregnes efter Grundenes ubeskattede Værdi.

Gammel og ny Skyld vil saaledes give Staten omtrent den halve Grundrente, medens den anden Halvdel kan gøres til Genstand for Kommunernes Grundskyldskrav, hvilket formentlig vil være en passende Deling.

Naar Grundskyld paalignes i Stedet for bestaaende Ejendoms-skatter — der jo har Karakter af en Samfundet tilhørende første Prioritet i Ejendommene — paahviler den naturlig Ejeren, og ham alene. Men derimod bør nye Skyldpaalæg, der gaar væsentlig derudover, naturlig paahvile alle dem, der har Interesse i Ejendommens Grundværdi og navnlig, foruden Skødehaveren, ogsaa Prioritetshaverne.

Princippet for Fordelingen bør være, at Skødehaverens Part af Skyldbyrden skal afhænge af Prioriteringens Højde, saaledes at f. Eks. hvis Prioriteternes samlede Beløb er $\frac{3}{4}$ af Ejendomsskyldsvurderingen, svarer Ejeren kun $\frac{1}{4}$ af Grundskylden o. s. fr.

Med passende Mellemrum, f. Eks. ved de normale Vurderinger, øges Ejeren Grundskyldspart i Forhold til som de oprindelige Prioriteter er nedbragt.

Udligningen mellem Skødehavere og Fordringshavere kan imidlertid tænkes foretaget paa noget forskellig Vis. De vigtigste af disse skal her lidt nærmere belyses.

Som ovenfor nævnt skulde Ejendomsbesidderne i Almindelighed kun svare en Brøkdel af den samlede 2 pCt. Grundskyld, afhængig af Prioriteringens Højde,

saaledes at f. Eks. hvis Grundværdien er 20 000, 2 pCt. Grundskyld altsaa 400 Kr., men Prioritetsgælden udgør $\frac{3}{4}$ af Ejendomsskyldvurderingen, svarer Ejeren kun 100 Kr. Skyld ($\frac{1}{4}$ af Beløbet).

Det mest nærliggende vilde nu være at lægge Prioritetshavernes Skyldpart umiddelbart paa hver enkelt Ejendoms Prioritetshavere, altsaa i ovennævnte Eksempel 300 Kr.

Mod denne Fremgangsmaade kan dog rejses den Indvending, at de enkelte Prioritetshaveres Renteafgift derved bliver meget ulige. En Ejendom med 20.000 Kr.s Grundværdi, 32.000 Kr.s Ejendomsskyld og 24.000 Kr.s Gæld vilde give Prioritetshaverne en Grundskyldspart paa 300 Kr. = $1\frac{1}{8}$ pCt. Men er Grundværdien 20,000, Ejendomsskyldsvurderingen 60,000 og Gælden 45,000, vilde Prioritetshavernes Part blive 300, altsaa kun $\frac{2}{3}$ pCt.

Det vil derfor virke mere tilfredsstillende og ligeligt om alle Landets Prioritetshavere faar s a m m e Renteafdrag.

Da Grundværdien i Landet udgør omtrent $\frac{2}{5}$ af Ejendomsskyldsværdien, vil en 2 pCt. Grundskyld svare til ca. 0,8 pCt. af Ejendomsskyldsværdien og følgelig Prioritetshavernes Part af Grundskyldsbeløbet modsvare ca. 0,8 pCt. af Gælden, eller omtrent $\frac{1}{5}$ af Renten.

I Stedet for at afkræve de enkelte Prioritetshavere en forholdsmæssig Part i vedkommende Ejendoms Grundskyld, kan der altsaa indføres en almindelig Renteafgift af alle Prioritetsobligationer paa 0,8 pCt.

Da denne Renteafgift i Følge Sagens Natur kun gælder den ved Reformens Gennemførelse eksisterende Obligationsmasse, vil det samlede Beløb langsomt, gradvis formindskes, efterhaanden som den gamle Gæld udbetales. Men samtidig vokser Skødehavernes Grundskyld, alt som Gældens Nedbringelse konstateres ved kommende Vurderinger, saa Statens Indtægt bliver uforandret 2 pCt. af hele Grundværdien.

For at undgaa at opsigelige Prioriteter bliver opsagt for at omgaa Rentebeskatningen, maa det bestemmes, at opsagte Laan kun tilbagebetales med $\frac{4}{5}$ af Hovedstolens Beløb.

*

Fra en enkelt Side er den Anskuelse bleven hævdet, at kun den Del af 1ste Prioriteterne, som svarer til Ejendommens Grundværdi, bør deltage i Grundskyldens Udredelse (og da med Halvdelen), da den øvrige Del af Prioriteterne maa antages at være stiftet til Fremskaffelse af Bygninger og andre arbejdsskabte Værdier, saa Laangiveren ikke kan siges at have Interesse i Grundværdien.

*

Endvidere er den Tanke bleven fremsat, at ikke blot Prioritetsobligationer, men alle Gældsforskrivninger bør deltage i Udredningen af Skyldbeløbet, gennem en almindelig Rentestyld, med en noget lavere Skatteprocent, faldende gennem f. Eks. 40 Aar til 0, samtidig med, at Skødehavernes Grundskyld vokser til 2 pCt. af hele Grundværdien.

De her foreslaaede nye Statsindtægter vil udgøre ca. 100 Mill. Kr., saaledes at de vil kunne muliggøre vidtrækkende Skattelettelser.

Disse skal vi ikke her komme nærmere ind paa i Enkeltheder, men kun nævne de mest paakrævede.

1) Indkomstskatten til Staten bør lettes derved, at Frigrænsen hæves og om muligt tillige Børnefradraget forøges.

2) Tolden. I Overensstemmelse med Programmet af 1922, hvis Maal er fuld Virkeliggørelse af Frihandelsprincippet, men som kræver Beskyttelsestolden nedsat gradvis til Bortfald i Løbet af et kortere Aaremaal, foreslaas, at al Told og modsvarende indenlandske Vareafgifter straks nedsættes med $\frac{1}{2}$ af alle Satser og derefter yderligere med $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{4}$ hvert 5te Aar.

(For Tobak, Spiritus og stærkere Ølsorter bevares en indenlandsk Afgift.)

3) Stempelafgifter af enhver Art og al anden Omsætningskat ophæves, i første Række de, som vedrører Salg af fast Ejendom.

Forelæggelse i Rigsdagen af et saadant Reformprogram vil, mener vi, give Det radikale Venstre en absolut førende Stilling paa det økonomisk-politiske Omraade.

*

Hos nogle Medlemmer af Udvalget har der rejst sig Betænkeligheder, baade af principiel og politisk Art, overfor de her under 2) fremstillede Reformplaner. Selv om man erkender, at Prioritetsjerne har en dyb og særlig Interesse i Tilvejebringelsen af en stabil økonomisk Ordning, og ogsaa, at de i Kraft af den tilstedeværende økonomiske Krises historiske Aarsager med Rette kan paalægges særlige Forpligtelser, føler man sig ikke overbevist om Berettigelsen af at drage saa dybt og skarpt Skel mellem forskellige Former af Formuebesiddelse, og anser det for nødvendigt, at Spørgsmaalet underkastes en nøje Prøvelse ved Undersøgelse af de praktiske Virkninger i typiske Tilfælde; i alt Fald kan man ikke tilraade Partiet at binde sig til en saadan Løsning forinden Spørgsmaalet er mere afklaret.

Der er Enighed om Nødvendigheden af at fremskynde den hidtil paatænkte skridtvise Gennemførelse af Statsgrundskylden, f. Eks. ved straks at genoptage det i 1919 fremsatte Forslag; men der vil ogsaa, efter vor Anskuelse, være tilvejebragt Muligheder

for at gaa frem i et hurtigere Tempo ved de under 1) anførte Forslag. Gennemførelsen af disse vil have saa dybtgaaende Virkninger, at en Aflastning af de sociale Udgifter vil være Følgen; og samtidig aabner Værdistigningsskatten Muligheder for, at Fremskridtets samfundsskabte Værdier herefter kan tilfalde Staten som Grundskyld, saaledes at Gennemførelsen af den Frihandelspolitik, der er en Hovedopgave for vort Parti, kan blive til Virkelighed.

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk